

s.v. *Orambroy, Lambroy*) o bé per V. Llopis Bartomeu monog. (*Calpe*, V. 1955, C. 1. 4): en Beuter, i en Marc A. Palau (*Denia desenterrada*, 1543-1645).

ETIM. A desgrat de l'aparença romànica de la forma de Jaume I, prestigiada per ell, i per tant repetida algun temps; les dades històriques ens forcen a admetre que és un nom heretat dels moros. Tampoc a base del romànic mossàrab no es veu cap explicació; i si s'hi fa l'objecció que el grup *mbr* o *mbl* és impossible en àrab, hem de tenir present que hi pogué haver l'epèntesi romànica de *b*, que es produeix en tants arabismes, com *humra* > *alfombra* o *ramla* > *rambla*. Quant a la terminació *-oi* no és tampoc indicatiu contra l'àrab: recordem en efecte els casos de *-oi* en NLL d'aquest origen, que he aplegat en l'art. *Alcoi*; ultra aquest, i *Jubalcoi*: *Alboi*, *Coy*, *Batoi*, *Jancoi*, *Missamaroi*. Per tant, en l'art. *Ambr* (del vol. II) ja vaig insinuar que *Olimbroi* / *Orimbroi*, podia contenir un nom compost amb el NP famós i pan-aràbic 'Amr': en aquell article n'he aplegat un bon nombre del P. Val.: *Ambraig* a Sueca (format amb *ḥāḡ* 'pelegrí'), el grup de *Ambra* (SSiv.), *Mazarambroz* i d'altres.¹ Serà doncs que la forma etimològica és *Alambroy*, la que figura en els docs. de 1537, 1699; i després *Lambroi*, amb l'afèresi de *A-*, corrent en toponímia, i que l'ús popular i definitiu (1531, 1699) ens garanteix com la més fundada de totes.

Notem que el nom figura amb *a*, *Alambroy* (com la de 'Amr') ja en el doc. de 1537. Faltaria només completar-ho explicant bé la terminació *-oi*. Es podria suposar que es tracta d'una combinació com *rabaṭ al-Ambr-ayj* ¿Què seria, però, la terminació? Potser aquells mateixos *ajš* d'*Ambraig* i d'algun altre dels esmentats? No sembla ben impossible, ni gaire clar com evolució fonètica. Caldria una term. *-ayj* que sofriria una evolució paral·lela a la de *ḡubb al-qāyī* > *Jubalcoi* i d' *Al-qayī* / *Alcoi*. Tal com en aquest nom s'haurien sobreentès els termes genèrics *ḥiṣn* 'castell' i *rabaṭ* 'oratori moresc'.

¹ Cita de Ssiv.

ORIOI i derivats o compostos

L'*Oriol* mas en el Lluçanès, prop d'Orís, en el camí de *Puigmeló* sa Noguera (1935 247) (II j 28). sengles *Mas de l'Oriol* en els te. de Perpinyà (Oest) i Glorianes (xxv 106.13, xxvi 182. 10 17x64). Artiga d'*Auriol* a. 1305 (en el Llibre Roig de Prats de Molló, f 80v^o). *Els Poueriols* pda. de Càlig (xxviii, 114.21); ve de *Pou de n'Oriol* un que a Cervera Mae. recullo encara amb aquest nom (xxviii, 123.5).

Tots, del NP *Oriol*, molt antic entre nosaltres, provinent del l. AUREOLUS ros-rogenc, dauradet, dim. d'AUREUS 'daurat'. En el S.IX un comte carolingi

Aureolus, aplegà els cristians i resistents a l'alt Aragó, al N. d'Osca (Lacarra *Est.Hist.Nav.*, p.41). La pron. vg. moderna *oriól* ve d'una dissimilació ja molt antiga: *Arioli* a. 995 (Abadal, *P.i R.* 297); *ariuelo* en docs. de l'Alt Aragó a. 1063 (Gili., *Hom.Mz.Pi.* II, 101; *Mz.Pi. Or.*, 134). També al Vallès; Petrus *Oriol Ariol*, filius Guill. *Ariol*, 1173 (*Cart. St. Cugat* III, 247), i al Bearn: 1328 en el *Cart. d'Ossau*, a.1328, però es tracta d'uns aragonesos: *E---* de Lasale *Oribuel* de ---, tots veïns de Tramacastilla o del Poeyo pp. 69.29, 76.10).

ORIOIA

L'*Oriola* veïnat agr. a Amposta. Un cortal en el Capbreu de Ribes de c.1283 (*RLR* IV, 60). En el te de St. Joan Abad. (= *Rafit*, *BABL* VIII, 381). Avui és prop de Seva (mapa Aegerter del Montseny). L'*Oriola*, turó avançat del Montalt, damunt St. Vicenç (enq. de 1931).

Font de Iriòla a Lluçena (XXIX, 108.26); de FONTE AUREOLA 'font groguenca d'aigua sulfurosa' pel color que deixa; pron; *fontejriola* pels moros, amb llur sonorona > *font de Iriola*.

Orioles, ant. en el te. de Terrassa. 1116: «in loco q.v. *Orioles* prope ipso collo de Mazana» (*Cart. St. Cugat* III, 33). En la part castellana del P. Val., *Oriola* (cast. *Oribuela*), sembla venir d'AUREOLA (o un derivat) com s'ha deduït del que es llegeix en la capitulació que els sarraïns invasors, pactaren, en respectar el regne del visigot Todmir. *El Arch.* IV, 101 publica el facs. que en dona Codera en la seva ed. d'Addabí historiador murcià (2a. meitat S.XII). La capitulació és de l'a. 94 de la Hègira.Fz. Guerra i altres (V. allí pp.98-106) identifiquen amb un *Aurariola* que creuen ben testificada per itineraris romans (però no ens en fiem perquè amb això barregen la falsa Hitació de Wamba).

En tot cas les lletres arabigues (pp. 101 i 103) són només '*uriyūla*, que es poden interpretar *ayriòla* o '*Oriòla* (però no *aurariol* com imprimeix Fz. Guerra). El pacte, segons les formes legibles en el facs. és entre *Abdalaziz ben Musa ben Nosair* i *Todmir ben Gobdos* i comprèn les ciutats *Oriola*, *Valentila*, *Leqant*, *Mola*, *Bukésaro*, *Lio* (o *Ello*) i *Lorca*. El Moro Rasis [951] escriu *Auriela* en el seu text, molt barrejat de castellà.

ORIOLET

Mall. possessió del terme d'Alcúdia, nom ja ben estudiant en el vol. I, 218. Com que és *Orioles* en el Rept., sembla que es tracta d'un pl. aràbic que en els femenins es fa en *-āt* (*Alboraiet*, *Bordellet*) (coincideix amb el nom de la Lluu d'*Oriole* (xxxvii, 197.11), te. Pallerols del Cantó; però és casual perquè essent aquest a l'Alt Urgell no pot tenir res d'àrab). Pot ser el dim. del NP *Oriol*.

VALLORIOIA, compost de l'adj. amb vall.

1) al Ross., te. Opol, que Ponsich (*Top.* 46), docu-